

A Csesztvei Szentjánosbogár Óvoda



Pedagógiai Programja 2025.

Készítette: Vass Zsófia igazgató

Elfogadta: a Csesztvei Szentjánosbogár Óvoda nevelőtestülete

1. Bevezető gondolatok

Az óvoda a gyermekek szeretetteljes neveléséről, növeléséről szól, de ezt nálam sokkal teljesebben fogalmazza meg Böjte Csaba. Csaba testvér így ír a nevelésről: „A nevelőnek az a feladata, hogy feltárja a gyermek és fiatal előtt a holnapba vezető utat. Szélesre tárja az ajtót, segítse, lelkesítse őt a haladásában, de a verejtékes sorjázó lépteket mindenkinek magának kell megtennie. Igen, az asztalt mindenkinek becsülettel, bőséggel megterítjük, de hogy erről a svédasztalról ki mit és mennyit vesz, azt mindenki maga dönti el. Feladatunk, hogy beszéljünk türelemmel, jósággal, tegyük meg alázattal a magunk részét, aztán, hogy a gyermek kis szíve mikor termi meg a kalászt, és hányszoros termést hoz, az már nem csak rajtam, és nem is csak az aratás után, hanem leginkább rajta múlik.”

Mi a Csesztvei Szentjánosbogár Óvodában ebben a szellemiségben neveljük a ránk bízott gyermekeket nap, mint nap.

1.1 A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról 1. számú melléklet 5
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

1.2 Óvodánk bemutatása

Óvodánk Nógrád Vármegye észak-nyugati részén, Balassagyarmat városától 10 km-re, a dombok közé simuló kicsiny faluban, Csesztvén található, s a 330 lelket számláló apró település egyetlen közintézménye. Az óvoda szülői összefogás eredménye képen nyílt meg újra 2014 szeptemberében a Majtényi kúria épületében.

A település természeti adottságai kiválóak: erdők, rétek és legelők veszik körbe, forgalmas utaktól messze esik. A település szívében található a Madách Múzeumnak helyet adó Madách kúria, melyet kellemes árnyas park vesz körbe, s mindez az óvodától öt perces séta csupán, ahová rendszeresen járunk játszani, a természetet megfigyelni. A közösség összefogásával, s közös munkájával készült el a Kövecsesi Teréz kilátó és tanösvény, melyet gyakran felkeresünk. Óvodánknak ebből kifolyólag remek lehetőségei vannak a környezeti nevelésre és a szabadban való mozgásos tevékenységekre. A város közelsége pedig alkalmat kínál arra, hogy más irányú tapasztalatokra is szert tegyünk. A környékbeli települések óvodáival jó a kapcsolatunk, közösen szervezünk és bonyolítunk le különböző gyermekprogramokat, szakmai továbbképzéseket, kirándulásokat.

Óvodánk egy csoporttal működik, fő profilunk az egyéni képességek kibontakoztatása, a környezeti nevelés és mozgásfejlesztés.

1.3 Az óvoda jellemző adatai

Elnevezése	Csesztvei Szentjánosbogár Óvoda
OM azonosítója:	202996
Székhelye:	2678 Csesztve Kossuth út 13.
Alapítás dátuma:	2014. 08. 01.
Alapító okirat száma:	1/ 2014
Módosított alapító okirat száma:	35/2024
Az intézmény alapítására, átalakítására, megszüntetésére	Csesztve Község Önkormányzata

jogosult és fenntartó szerv neve és székhelye:	2678 Csesztve, Kossuth u. 13.
Jogállása:	Önálló jogi személy
Intézmény típusa:	Óvoda
Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám:	25
Gazdálkodási besorolása:	Önállóan működő költségvetési szerv. Az intézmény pénzügyi, gazdálkodási és számviteli feladatait az alapító szerv által jóváhagyott együttműködési megállapodás alapján a Szügyi Közös Hivatal, mint gazdálkodó közintézmény látja el.
A költségvetési szerv közfeladata:	Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Tv. 13§(1) bekezdés 6. pontja, a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. CXC. Tv. 8 §-a szerinti óvodai nevelés. Óvodai intézményi közétkeztetés a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 21.§ (1) bekezdés b pontja alapján.
Az intézmény vezetőjének megbízási rendje:	A vezetői megbízást Csesztve Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Tv.42. § 2. pontjában foglalt hatáskörében ad a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. Törvény, valamint a mindenkor hatályos vonatkozó jogszabályok alapján.
Az intézmény képviseletére jogosultak:	Az intézmény mindenkori igazgatója. Az óvodavezető távolléte esetén az SZMSZ-ben meghatározottak az irányadók.
Szakágazat besorolás:	851020 Óvodai nevelés
Költségvetési szerv alaptervekenysége az államháztartás szakfeladat rendje szerinti bontásban:	091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai. 091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai 091140 Óvodai nevelés, ellátás működési feladatai 096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben 096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

1. Gyermekkép, óvodakép, küldetésnyilatkozat

„Kicsi vagyok én, majd megnövök én,
Én leszek a legjobb ember a föld kerekén!”

A gyermek fejlődő személyiség. Az óvodai élet folyamán arra neveljük, hogy önmaguk és mások érdekében gyermekeink tiszteljék a teremtett világot, vagyis szándékosan ne okozzanak fájdalmat, kárt egyetlen teremtménynek (embernek, állatnak, növénynek) sem. Célunk, hogy elmélyülten munkálkodóak, érdeklődőek legyenek, s feladataikat kreatívan tudják megoldani, nyitottak legyenek a változásokra, képesek legyenek a körülményekhez alkalmazkodva irányítani tevékenységüket céljuk megvalósítása érdekében, miközben tekintettel vannak egymásra. Bízjanak önmagukban, bátran kezdeményezzenek, legyenek ötletgazdagok, a különböző lehetőségek közül a számukra megfelelő megoldásokat keressék. Tetteikért vállalják a felelősséget, s ha hibáznak, kárt okoznak, azt ismerjék be és igyekezzenek azt helyrehozni.

2.1 Gyermekképünk

Valljuk, hogy minden gyermek egyedi, értékes, fejlődő és fejleszthető. Szeretettel, türelemmel és bizalommal fordulunk hozzájuk, hogy sajátosságaikkal, erősségeikkel és esetleges hátrányaikkal minél teljesebb életet élhessenek.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni a családokkal együtt, akik kiegyensúlyozottak, pozitív énképpel rendelkeznek, tele vannak élményekkel, kíváncsiak, képesek felfedezni, rácsodálkozni dolgokra, majd önállóan megoldani a feladatokat, s eközben megtanulják tetteik következményeiért vállalni a felelősséget. Kiknek elemi ismereteik vannak önmagukról, környezetükről és óvják azt. Akik velünk élnek a hagyományokat, képesek eredményesen kommunikálva kapcsolatot teremteni és fenntartani társaikkal és felnőttekkel egyaránt. Akik érzékenyek mások problémáira, elfogadják társaik másságát (hisz mind különbözőek vagyunk), s megvalósítják önmagukat.

Programunk gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyerek számára az egyenlő hozzáférést, kielégíti a sajátos, változó testi, lelki szükségleteiket. Az

egyéni fejlesztésre, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Tehát önmegvalósító, alkalmazkodni, dönteni tudó, választásra, felelősségvállalásra képes gyermekek nevelését kívánjuk megvalósítani.

2.2 Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik (esetenként 2,5) életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő, iskolára felkészítő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés pszichikus, értelmi és testi feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez

igazodó műveltség-tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Olyan óvodában kívánjuk nevelni a gyerekeket, ahol:

- Az óvoda légköre otthonos és barátságos. Esztétikus, inger gazdag környezetet, élményekkel teli óvodai életet teremtünk a gyermekek számára, mely biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Kiemelt jelentőségű a tapasztalatszerzés, holisztikus látásmód, környezettudatos magatartás kialakítása.
- Számptalan lehetőséget biztosítunk a gyerekek kompetencia-érzésének alakítására, formálására
- Barátságos, családi, érzelmi biztonságot nyújtó, inkluzív, befogadó légkört teremtünk a gyermekeknek, ahol előtérbe kerül a szabad játék, választhatnak a komplex tevékenységek, feladatmegoldások, technikák és az ismeretek mélysége tekintetében, életkori sajátosságaiknak, egyéni képességeiknek, eltérő fejlődési ütemüknek megfelelően differenciáltan (ide értve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- Az óvodai közösségben természetesnek vesszük a másságot, az egyéni eltéréseket, támogatjuk az egyéniségek kibontakoztatását, közösségivé válást, a szocializációt (individualizálva szocializálunk). Figyelembe vesszük az egyéni fejlődési ütemet, időt hagyva és adva mindenkinek a nevelési folyamatban történő fejlődéshez (különleges gondozást igénylő gyerekek ellátása). Segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Biztosítjuk a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, a nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk

a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését

- Nyitott óvodaként a szülőkkal partneri kapcsolatban – folyamatosan bevonva őket az óvodai nevelésbe – törekszünk az összehangolt, gyermeki érdeket előtérbe helyező, közös tájékoztatáson alapuló együttnevelésre.

2.3 Óvodánk küldetésnyilatkozata

- Egymás szeretetteljes elfogadására és a természet szeretetére nevelünk.
- Segítjük önállóságuk, önbizalmuk fejlődését és az önismeretük, felelősségvállalásuk kialakulását.
- Fontos számunkra az együttműködésre, kooperációra képes egyéniség.
- Célunk a tevékenység alapú, tapasztalatszerzésre épülő problémamegoldó gondolkodás kialakítása és megerősítése.
- A gyermekek nevelését, képességeik kibontakoztatását erősségeikre, meglévő kompetenciáikra alapozzuk.
- Célokat maga elé tűző, felelősséget vállaló, tetterre kész generációt kívánunk kiengedni szárnyaink alól.

2.4 Pedagógiai programunk megvalósulásának személyi és tárgyi háttere

Az intézmény alkalmazottai, képzettségük, minősítésük, szakmai tapasztalatuk szerint:

Beosztás szerint:	Számuk:	Végzettség:	Minősítés:	Szakmai tapasztalat:
Igazgató	1 fő	Szakvizsgázott vezető óvodapedagógus	Ped II.	7 év
Óvodapedagógus	2 fő	diplomás óvodapedagógus	Ped II. Ped II.	18 év
Dajka	2 fő	dajkaképző		10 év 1 év
Szerződéses gyógy- és fejlesztőpedagógus	1 fő	gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus		40 év

2.5 Az óvoda szűkebb és tágabb környezete

Helyiségek	
Csoportszoba	1 db
Torna és fejlesztőszoba	1 db
Gyermekmosdó	1 db
Tálalókonyha	1 db
Gyermeköltöző	1 db
Vezetői iroda	1 db
Mosókonyha és raktár	1 db

Óvodaudvar felszereltsége	
Kaland vár	1 db
Vonat mászóka	1 db
Fészekhinta	1 db
Libikóka	1 db
Biciklipálya	1 db
Homokozó	1 db
Udvari játék, szerszám és biciklitároló	1 db
Veteményeskert	1 db

Az óvodaudvar kiterjesztéseként használjuk a Madách parkot, a patakpartot, a Kövecses dombot, tetején a kilátóval.

Gazdálkodással, állattartással összefüggő tevékenységeink a faluban lakó állattartó családok együttműködésével történik.

Emellett könyvtárba járunk, s részt veszünk a település könyvtára által szervezett programokon.

2.6 Nevelési sajátosságunk: A tevékenység alapú pedagógia

A tevékenység alapú pedagógia olyan megközelítés, amely a tapasztalati tanuláson alapul, ahol a gyerek aktív részvétellel, gyakorlati tapasztalatokkal szereznek tudást és készségeket. Célja, hogy a világ holisztikus, összefüggő megértését segítse elő, valós kapcsolatok és élmények révén, például a természettel való kapcsolódásban.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy

- rengeteg időt töltünk a szabadban

- meglessük a természet csodáit és megfogjuk, megszagoljuk, esetenként megízleljük
- fára mászunk, egyensúlyozunk a kidőlt fák törzsén, patakot ugrunk, gurulunk a domboldalban
- barkácsolunk a természet kincseiből
- állattartó családokat látogatunk
- részt veszünk az állatok ellátásában
- megismerkedünk a gyapjúval, nemezselünk
- csuhézunk, agyagozunk
- beültetjük, locsoljuk, gyomláljuk a veteményesünket
- leszedjük, kiássuk munkánk gyümölcsét és együtt fogyasztjuk el
- kompótot főzünk, süteményt sütünk
- eső után gumicsizmában felmérjük a pocsolyákat, s hogy mennyit nőtt a patak
- télen szánkóozunk, hógolyózzunk, állatnyomokat gyűjtünk
- erdőben, legelőn, patakparton ismerkedünk az ott lakókkal (állattal, növényvel)
- gyógynövényeket gyűjtünk és teázunk

Megéljük azt, hogy minden mindennel összefügg, hogy hatnak ránk, s hogy mi is hatunk a környezetünkre. Megtapasztaljuk, hogy segíthetünk, de árthatunk is, s hogy mindennek van következménye.

Van, hogy egy szál virág, egy pókhálón ringatózó harmatcsepp, vagy egy az úttestről félretett, s így megmentett csiga jobban megérinti a gyermeket, mint bármi, amit mondani tudunk neki a világról.

3. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.1 Az egészséges életmód alakítása:

Az egészségmegőrzésre irányuló gondozás, a személyi és környezeti higiéniát, valamint a lelki gondozást is jelenti. Az egészséges életmódra nevelés során a családokkal szoros együttműködést alakítunk ki.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a biztonságot jelentő, rugalmasan ismétlődő napirend biztosítása;
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés (különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése), a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód (személyi higiénia, környezethigiénia, táplálkozás, kulturált étkezés, szervezet edzése, pihenés, betegségek, kisebb rendellenességek, balesetek megelőzése) szokásainak alakítása minden gyermek életében alapvetően fontos.

A gondozásnak alapvető szerepe van a nevelésben, átszövi az óvodai élet egészét. A gyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését. Az óvoda elsődleges feladata a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, a harmonikus személyiségfejlődésük érdekében.

Az egészséges személyiség fejlődésének egyik legfontosabb feltétele az óvónő/dajka és a gyermek közötti jó kapcsolat. Az óvodába lépéskor az önkiszolgálásban is különböző fejlettségi szinten vannak, a gyermekek a szükségleteik önálló kielégítésére fokozatosan válnak képessé. Alapvető feladatunk, hogy a gyermekek a gondozási műveletekhez egyéni szükségleteiknek megfelelően kaphassanak az óvónőtől és a dajkától segítséget, így biztosítható mindenki számára a fokozatosság és az egyéni fejlődési tempó. Ez meggyorsíthatja önállóvá válásukat is. A folyamatosság által teremtett nyugalom – frusztráció nélküli együttélés - biztonságot, testi és lelki harmóniát eredményez.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés célja:

A gyermek szervezetének védelme, a gyermek gondozása, a család életformájának alakítása, életmódbeli szokások kialakítása, felvilágosító munka az egészségre káros szenvedélyekről, a test és lélek harmonikus fejlődésének biztosítása, a testi képességek kibontakoztatása, a testi szükségletek kielégítése, higiéniai szokások kialakítása, a mozgáskészség fejlesztése, mind-ezek a szülőkkel szorosan együttműködve.

Feladataink az egészséges életmód kialakításában:

Az intézményben az életritmus a táplálkozás a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot. Az életmód, a helyes életritmus, a jól szervezett napirend biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését és ez a gondozás fontos feladata is. A szokás és szabályrendszerbe beépített tevékenységek visszahatnak az életkori folyamatokra, a tevékenységek időtartama igazodik az életkori sajátosságokhoz.

Az életvezetési készségek fejlesztése szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.

Célja:

- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- az egészség megtartása, betegségek megelőzése,
- egészségügyi szokások kialakítása és belső igénnyé válása,
- mozgásfejlesztés prevencióval, korrekcióval.

- egészséges táplálkozás
- mindennapi mozgás
- testi-lelki egészség fejlesztése, magatartási problémák kezelése
- bántalmazás megelőzése
- baleset megelőzés és elsősegély nyújtás
- személyi és környezeti higiéné

Az óvodapedagógus feladata:

- egészséges, biztonságos környezet kialakítása,
- nyugodt légkör megteremtése,
- a gyermekek szükségleteihez igazodó szokásrendszer kialakítása.

Levegőzés:

Naponta, (-20° alatt, szakadó esőben, hóviharban nem) az egészségmegőrzés érdekében.

Szellőztetés:

Friss levegő biztosítása miatt, napközben, igény szerint.

Táplálkozás:

Az egészséges táplálkozási szokások alakítása a konyháról kapott, vagy otthonról hozott gyümölcsök, zöldségek kínálásával, alkalmanként saláták készítése.

Az étkezések előkészületeiben és lebonyolításában biztosítani a gyermekek részvételét - fejlettségüknek megfelelően - a higiénias szokások betartása mellett.

Az étvágytalan, „válogatós” gyermekek étkezési szokásainak alakításánál a felnőttek megkínálják a gyerekeket és igyekeznek kedvet ébreszteni az evéshez.

A kulturált étkezés szokásainak, szabályainak megismertetése, kialakítása, melyhez az óvodapedagógusok is példát adnak a gyermekek között étkezve.

Evőeszköz és szalvéta használata (középsőben és kiscsoportban kanál, villa, nagycsoportban kés is).

Az allergiás és az egyéni érzékenységű gyermekek táplálkozásának figyelemmel kísérése.

Ivóvizet az udvaron és a teremben is folyamatosan biztosítunk.

Testápolás:

WC használat: nyugodt, intim, tiszta hely biztosítása, igény szerint segítségadás. Nemeknek megfelelő használatra, lehúzásra való megtanítás.

Kézmosás:

WC használat után, étkezések előtt és után, szennyező tevékenységek után. Kézmosás előtt ruha ujjának felhúzója, ellenőrzése. Kéztörlés segítségével, vagy önállóan. Körömkefe és szappan használatának megismertetése.

Fogmosás:

Technikájának megismertetése, gyakoroltatása.

Orrtörlés és orrfújás:

Technikájának megtanítása, segítség, ellenőrzés.

Fésülködés:

Minden gyermek a saját fésűjével, keféjével fésülködjön. A gyermekek hajának rendbetétele, segítségével, önállóan, ellenőrzéssel.

Pihenés, altatás:

A nyugodt, kiegyensúlyozott életritmus kialakítása.

Pizsama felvétele igény szerint segítségével.

A délutáni pihenésre való ráhangolódást a gyermekek számára mesével, énekkel biztosítjuk.

A nyugtalanabbul pihenők mellé ülve, simogatással és a számukra biztonságot nyújtó alvó játékok ágyba vitelének biztosításával teremtünk a pihenéshez kellő nyugalmat.

Minden gyermeknek - egyéni szükségletének megfelelően - lehetőséget adunk a folyamatos felkeléshez. Ilyenkor a csoportszoba egy alkalmas részében bizonyos játékokat játszhatnak óvónő vagy dajka felügyeletével uzsonnázhatnak.

Öltözködés:

Réteges öltözködés az időjáráshoz alkalmazkodva. Váltóruha, váltócipő bekérése (papucsot, mamuszt balesetek megelőzése érdekében nem használunk). Az óvodában a gyermekeket szükségleteik felismerésére és önálló kielégítésére neveljük.

Mozgás, edzés:

A mozgásszükséglet kielégítése, a kondicionálás, a testi képességek fejlesztése kiegészül a napfény, víz és levegő edzőhatásával. Időjárástól függően minél többet a szabadban tartózkodunk gyermekeinkkel. Itt is a fokozatos terhelés és a rendszeresség elvét követjük.

Mivel óvodánk tágas, nagy udvarral, a faluban és környékén rengeteg kirándulásra alkalmas hellyel rendelkezik, minden alkalmat megragadunk arra, hogy gyermekeink minél többet tartózkodjanak a friss levegőn. Így a mindennapos testnevelést kora tavasztól késő őszig a szabadban tartjuk.

Szervezett mozgásos napjainkba testtartási rendellenességek megelőzésére, kompenzálására speciális tornagyakorlatokat iktatunk be.

Az egészség és a testi épség védelmén túl a balesetek megelőzésére is neveljük a gyermekeinket.

Baleset esetén a gyermeket ellátjuk, szükség esetén orvosi ellátásról gondoskodunk és értesítjük a szülőt.

Környezet rendje, tisztasága:

A csoportszobák takarításába, a rendrakásba, a játékszerek összegyűjtésébe a gyermekek is a nevelőik felügyeletével és cselekvő jelenléte mellett bekapcsolódnak. Eszközeink higiénijának biztosítására a gyermekekkel közösen figyelünk. Nagy gondot fordítunk arra, hogy udvarunk, homokozónk tiszta, hulladékmentes legyen, és balesetveszélyt ne rejtessen magában. Az évszakok jellegét tükröző természetsarkokat, növényeink egy részét gyermekeink folyamatosan maguk gondozzák.

További feladataink:

- az egészséges óvodai környezet megteremtése,
- a gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteinek kielégítése,
- pozitív példamutatás a családok részére.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szívesen jár óvodába, nyugodt, kiegyensúlyozott
- Korának megfelelően fejlett testileg, ritkán beteg, csökken a hiányzások száma.
- Öltözködés: hőérzetének megfelelően önállóan öltözködik és vetkőzik, tud cipőfűzőt kötni, igényesek saját küllemükre.
- Testápolás: önállóan végzi az egészségügyi szokásokat: önállóan használja a WC-t, a papírt, a szappant, a körömkefét, stb. Mosakodás előtt felhúzza a ruhája ujját, szárazra törli a kezét. Önállóan fésülködik, önállóan mosogat. Tud orrot fújni.
- Levegőzés: szívesen tartózkodik friss levegőn.
- Mozgás, edzés: örömmel vesz részt a mozgástevékenységeken és a prevenciós foglalkozásokon.
- Táplálkozás: helyesen használja az evőeszközöket (kanál, villa, kés). Kulturáltan étkezik, a szalvétát használja. Helyes testtartással ül az

asztalnál. Ismerik és alkalmazzák a kulturált étkezés szokásait, szabályait, fel tudják mérni saját szükségleteiket. Képesek az önkiszolgálásra.

- Pihenés, altatás: képesek társaik zavarása nélkül a nyugodt pihenésre.
- Kialakul az egyéni,- személyi higiénia-igényük mellett az önálló, precíz, pontos feladatvégzés is.
- Környezetükben törekednek rendet tartani.
- Tudják irányítani mozgásukat, viselkedésüket és testi szükségleteik kielégítését, önálló döntéseket hoznak.

3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezzért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az emberi kapcsolatokat pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodáskorú gyermek magatartását érzelmei vezérik, és ha érzelmi alapigényeit kielégítjük, akkor elérhetjük, hogy bizalommal és bátran forduljanak hozzánk. Ebben az életkorban két szocializációs színtér van: a család és az óvoda. Az érzelmek alakulásában meghatározó szerepe van a családnak, amelyben a szülő feladata jelentős. Éppen ezért tartjuk fontosnak, hogy a családdal egyetértésben történjen ennek a nevelési területnek a fejlesztése.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció mindenkori célja, érzelmi biztonságban a társas együttélés szokásainak alakítása, szociális érzékenység fejlesztése, és a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, én – tudat alakulásának, én érvényesítő törekvéseinek segítése, megfelelő mederbe terelése.

Feladataink:

- Olyan óvodai légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig, melyben a gyermekek biztonságban érzik magukat.
- Az új gyermekek fogadásának érzelmi alapokra helyezése. (Előre egyeztetett időpontban előzetes családlátogatás, betekintés biztosítása az óvoda életébe, látogatás a bölcsődébe, szülős befogadási folyamat.)
- Gyermekek – gyermek, felnőtt – gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása.
- Olyan rendszeres (óvodai és óvodán kívüli) céltudatos élménynyújtás, amely erősíti az összetartozás érzését, a társas kapcsolatok alakulását, mélyítését.
- Lehetőség biztosítása a gyermeki konfliktusok során az önálló egyezkedésre és döntéshozatalra.
- Modellértékű óvónői viselkedés.
- A gyermekek mindennapi életét meghatározó szokások alakítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

- Az óvodai ünnepkörök feltételeinek megteremtése. (Családok tájékoztatása az ünnep jellegéből fakadóan, megfelelő időben az ünnep jelentőségéről és lebonyolításáról, mivel ünnepeink nyitottak, így lehetőség van az érdeklődő szülőknek azokon részt venni)
- Természetesnek vesszük, hogy a gyermekeknek szükségük van az otthon melegét, a családot jelképező személyes tárgyaikra. Az óvodai életbe már beilleszkedett gyermekeket érzelmileg is előkészítjük az újak fogadására. A fogadás első napjaiban szükség szerint a csoport mindkét óvónője az egész nap folyamán együtt van a gyermekekkel. A dajka néni is aktív részese, segítője a folyamatnak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, csoportjukhoz. Érdeklődnek társaik után, számon tartják a hiányzókat.
- Baráti, szeretetteljes, segítőkész kapcsolat alakul ki a csoport tagjai között, segítik és elfogadják egymást.
- Betartják, betartatják az együttélés szabályait, gyakorolják a társas érintkezés mintáit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben, büszkék a közös teljesítményekre, sikerekre.
- Ismerik saját és társaik képességeit, értékeiket és hiányosságait.
- Törekednek konfliktusaikat megoldani, kompromisszumokat kötni.
- Bátran kezdeményeznek, talpraesettek, pozitív beállítottságúak.
- Képesek helyes döntéseket hozni, célratorően segítséget kérni, tájékozódni, eligazodni, alkalmazkodni.
- Mások számára is elfogadható módon törekednek kifejezni szándékaikat, érzelmeiket és indulataikat.
- Egyéni fejlettségüknek megfelelően igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, éretté válnak az iskolába lépésre.
- Az ünnep előkészületei és maga az ünnep erősítik az összetartozás érzését.

3.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretén belül megvalósuló feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása helyes mintaadással és szabályközvetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, kérdéseinek megválaszolására szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az anyanyelvi nevelés mindenkori célkitűzése a gyermekek nyelvi fejlődésének pozitív befolyásolása; a kommunikáció különböző formáinak alakítása; a szókincs bővítése, a sajátos nyelvi formák elsajátíttatása; a beszédszervek ügyesítése, beszédészlelés- értés produkció fejlesztése.

Az anyanyelvi fejlesztés, a kommunikáció különböző formáinak alakítása – helyes mintaadással – az óvodai nevelésben kiemelt jelentőségű.

A 3-7 éves életkor a beszédfejlődés-fejlesztés szempontjából jelentős életszakasz. Optimális feltételek mellett a gyermek beszéde az óvodába lépéstől kezdve jelentős fejlődésen megy keresztül, ezért az óvónő már ekkor tájékozódik a gyermek beszédállapotáról.

Figyelemmel kíséri a gyermek kialakulóban lévő egyéni beszéd-sajátosságait. A beszédállapot megismerése mellett törekszik a család anyanyelvi kultúrájának megismerésére. Természetesnek tartjuk, hogy az eltérő családi háttér következtében a gyermekek különböző szintű beszéd-készséggel kerülnek óvodába, s az egyéni fejlődés üteme is eltérő. A fejlesztésben az vezérel minket, hogy minden gyermek önmagához mérten fejlődjék. A differenciált, egyéni

bánásmód alkalmazásával segítjük a nyelvileg hátrányos helyzetű, s a nyelvileg kiemelkedően fejlett gyermekeket egyaránt.

Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetéssel kísért, együttes tevékenységek érzelmi-értelmi fejlődést serkentő hatásaira.

4-5 éves korban a megfigyelés pontosságának, differenciáltságának fejlesztését jól szolgálhatja a tárgyak, jelenségek összehasonlítása, megkülönböztetése. A fejlődést úgy segítheti az óvónő, ha irányítja a gyermekeket, mit figyeljenek meg. A különböző helyzetekben a gyermek nemcsak új tapasztalatokat, ismereteket szerez, hanem lehetősége nyílik a meglévők alkalmazására, változások, okozati összefüggések felismerésére is.

Az emlékezet fejlesztését segítheti az óvónő apró otthoni megbízatások adásával. Látott, gyűjtött képek tartalmának felidézésével. A megbízás nehézségi foka alkalmazkodik az egyéni fejlettséghez.

A gondolkodás és beszéd fejlődése szorosan összefügg, egymásra visszahat. A kifejezőkészség hiányosságai nehezíthetik a megértést, ezért fokozatos, hogy a gyermek megtanulja magát kifejezni.

5-7 éves korban kialakulóban van a gyermek szándékos figyelme. Tartósságát jól megválasztott, változatos eljárásokkal, a gyermekek elé tárt témák érdekességeivel növeli az óvónő. Megadott szempontok szerint önálló megfigyeléseket is végeznek a gyermekek. Egyre többször adunk módot a hosszabb ideig tartó folyamatos megfigyelésre. Lehetővé tesszük, hogy a jelenségeket változásukban is érzékelhessék. Megfigyeléseik alapján, összefüggések önálló felismerésére is legyen alkalmuk. A feladatok pontos megjelölésével ösztönözzük a problémamegoldó gondolkodást. Feladatadásnál figyelembe vesszük a gyermek gondolkodási szintjét. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermek gondolkodásának legfőbb mozgatója az érdeklődés fenntartása.

Feladataink:

- A tapasztalatszerzésen keresztül fejlesztjük a gyermekek gondolkodását
- Kommunikációnk legyen őszinte, hiteles
- Minél többet meséljünk, a „fejből” mesélés még élményszerűbbé teszi a befogadást
- Kérdéseinkkel ösztönözzük beszédre, fejlesszük a gyermek gondolkodását. Kérdéseink legyenek változatosak, nyújtsanak mintát a gyerekeknek saját kérdéseik megfogalmazásához.

- Fordítsunk különös figyelmet a gyermeki kérdések megválaszolására, a gyermek meghallgatására.
- A pedagógus magatartását jellemezze őszinte odafordulás.
- Inger gazdag környezet megteremtésével fokozzuk a gyermek kíváncsiságát, beszédkedvét, fejlesszük gondolkodását, szókincsét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermek bátran megnyilvánul szóban, ki tudja fejezni érzelmeit, gondolatait.
- Odafigyel arra, akivel beszélget, képes követni az utasításokat, képes csendben maradni.
- Mondandóját a tőle elvárható nyelvhelyességgel formálja meg.
- Versekre, mesékre figyel.
- A verseket, mondókákat néhány ismétlés után megjegyzi, önállóan vagy társaival együtt mondja, a mesék tartalmát visszaadja.
- Képes képről történetet kitalálni.
- Köszön, kér, társaival egyezkedik, tud kérdezni és figyel a válaszra.
- Térbeli viszonyokat helyesen ad vissza szóban.
- A pedagógust utánozva képes szótagolni azaz „robot nyelven” beszélni, kezdőhang alapján képes képeket csoportosítani.

Az értelmi nevelés, fejlesztés

Az értelmi nevelés a legfontosabb nevelési terület, hiszen a gyermek spontán fejlődése, érése és a tudatos, egyénre szabott fejlesztés egymást kiegészítve érvényesülnek.

Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósításának a célja a gyermekek képességeinek tudatos és tervszerű fejlesztése, alapozva érdeklődésükre és kíváncsiságukra, figyelembe véve a genetikai sajátosságokat, az érés sajátos törvényszerűségeit, és az őket érő környezeti hatásokat.

Általános feladataink:

- A megismerő tevékenységet segítő képességek (észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás) fejlesztése.

- egymásra épülő és egymással összefüggő, komplex módon érvényesülő tevékenységrendszerekhez, több érzékszervet igénybe vevő tapasztaláshoz cselekvési helyzetek, tevékenységi lehetőségek és eszközök biztosítása.
- A gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, egyéni érdeklődésének kielégítése.
- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása, hogy a gyermekek bátran megnyilatkozhatnak, elmondhassák tapasztalataikat, véleményüket, élményeiket.

Speciális feladataink:

- A részképesség fejlesztés sorrendjének meghatározásánál előnyt élveznek a nagy transzferhatást kiváltó képességek, úgymint szókinccs aktivizálása, síkbeli irányok ismerete, rövidtávú verbális és vizuális memória.
- A fejlesztésnél a gyermek meglévő tapasztalataiból, tudásából indulunk ki és fokozatosan haladunk a nehezebb dolgok felé.
- A fejlesztés átszövi a nap egészét, alkalmazza azt a gyerekcsoporttal dolgozó valamennyi nevelő és odahaza a szülő is.

Óvodánk mindennapi tevékenységrendszerében a gyermekek rendszeresen kerülnek valós problémahelyzetbe, és segítséggel vagy önállóan, a problémát többféle módon körbejárva az egész problémaszituációt végig élik. Alakulnak, fejlődnek értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) kreativitásuk, és ez által alkalmassá válnak az óvodáskor végére az iskolai életmód megkezdésére.

Nevelési rendszerünkben érvényre juttatjuk a cselekvés, a kép és a szó harmonikus egységét. Különös figyelmet fordítunk a kirándulások, túrák, séták során is a beszédkedv fenntartására, fontos számunkra a gyermekek kérdéseinek megválaszolása, s a gondolkodtatás.

A fejlesztés napi rendszerességgel egyénileg vagy kiscsoportban történik helyben, az óvodai foglalkozásokba építve, illetve külön az iskola előkészítő foglalkozásokon nagycsoportos korú gyermekeink számára.

A mindennapi fejlesztések gerincét adják a mozgásra épülő feladatok, amelyek a következő nagy területeken manifesztálódnak:

1. Nagy mozgások fejlesztése

- elemi mozgások fejlesztése, koordinációs készség javítása (járások, futás, dobás, ugrás, szökdelés, gurulás, kúszás, mászás)
- 2. Pszicho-motoros fejlesztés
 - test-tudat alakítás, fejlesztés, testfogalom testséma
 - grafomotoros területek fejlesztése
- 3. Szenzomotoros integráció
 - egyensúly, ritmus, lüktetés
 - téri tájékozódás
 - téri orientáció, lateralitás
 - tájékozódás időben
- 4. Perceptuomotoros készség
 - hallásingerek dekódolása
 - hallási diszkrimináció
 - hang, szó, szöveg, összefüggés felismerése

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek spontán és irányított formában szerzett tapasztalataikat tevékenységeikben megjeleníteni, gyakorolni, ismereteiket bővíteni és rendszerezni.
- Képesek figyelmüket az adott feladatra összpontosítani a feladat befejezéséig.
- Megfigyelőképességük pontos, tárgyak – jelenségek lényegét megragadó.
- Emlékezetük (akusztikus, vizuális) pontos, megbízható.
- Gondolkodásuk sokrétű, hajlékony, érdeklődő. Képesek az analizálás és szintetizálás műveletére, általánosításra, konkretizálásra, összefüggések felismerésére, összehasonlítására, kiegészítésére.
- Problémahelyzet esetén egyéni képességüknek megfelelően képesek az önálló problémamegoldásra.
- Jellemzi őket a kreativitás (a problémák újszerű meglátása, eredeti megoldások, alkotások létrehozása)
- Szívesen megnyilvánulnak, kérdeznek, felelnek, hangosan gondolkodnak.
- Az egyéni fejlesztés eredményeképpen a gyermekek rész-képesség struktúrája kiegyenlítetté válik, így alkalmassá téve őket a biztonságos, zökkenőmentes iskolakezdésre.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1 Személyi feltételek

Óvodánk egy csoporttal működik, ezért a gyermekek nevelésében két óvodapedagógus, egy dajka működik együtt. Munkánkat van, hogy még egy fél vagy teljes állású, dajkai feladatokat ellátó munkatárs segíti a gyermeklétszám változásai függvényében. Intézményünk szerződéssel alkalmaz gyógypedagógust, a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartászavaros gyermekek fejlesztésére.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. A nevelőtestület azonos célokért, azonos elvek alapján, változatos és új módszerekkel dolgozik. Az óvodapedagógusok nagymértékben támaszkodnak nevelőmunkájukban a szakképzett technikai dolgozó(k)ra, aki megfelelő szinten tájékozott az óvodában folyó nevelés elveiről, módszereiről. Nevelőtestületünk minden tagja elkötelezett közös céljaink, értékrendünk megvalósításáért, kölcsönös bizalom és a színvonalas munkavégzés jellemzi mindennapos tevékenységeinket. Legfontosabb mindig a gyermekek érdeke, minden, ami az óvodában történik, ezt szolgálja. Az intézményben folyó sokrétű szervező- és adminisztratív munkát elsősorban a vezető végzi.

4.2 Tárgyi feltételek, felszereltség

Óvodánk az önkormányzat tulajdonában lévő Majtényi kúria épületében működik, mely igen hangulatos otthona intézményünknek. Az óvodának egy csoportszobája, tornaszobája, mosdója és tálaló konyhája van, a gyermeköltöző a folyosón található. A gyermekek óvodai életének szinterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Az épület felújítását, korszerűsítését a fenntartó önkormányzat az elmúlt években pályázati forrásból megvalósította.

A nevelőmunka eszközeit az óvoda költségvetéséből az óvodapedagógusok biztosítják a 20/2012. (8.31.) EMMI rendelet 2. mellékletének megfelelően, törekedve arra, hogy természetbarát szemléletünkkel összhangban legyen, s minél gazdagabb eszközparkot biztosítson az egyéni fejlesztésekhez.

Udvarunk, udvari játékaink biztonságosak, rendelkeznek a megfelelő tanúsítványokkal, megfelelő mozgásteret biztosítanak a gyermekek számára és összhangban vannak a minket körülvevő természeti környezettel. Számos fát, bokrot, virágos növényt ültettünk az óvoda udvarán, melyeket a gyerekekkel együtt gondozunk.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-45 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése

érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható, a hatályos törvényi előírásoknak megfelelően.

5.3 A tevékenységek szervezeti keretei, formái

Az óvodai életben spontán és szervezett ismeretszerzés valósul meg. Kiemelkedő jelentőséggel kezeljük az egyéni képességek szerinti feladatadást, a differenciálást.

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A gyermek együttműködő tevékenységét, feladattudatát fejlesztő növekvő időtartamú (5-35) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítjuk meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

A játék elsődlegességének szem előtt tartása mellett törekszünk a tevékenységek közötti harmonikus arányokra. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkákkal.

Az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek szervezeti keretei

A felajánlott tevékenységek háromféle szervezeti keretben folynak:

- választható tevékenységek (egy időben többféle tevékenységből)

- kötelezően választható tevékenységek (nagy csoportosok és középsős gyermekek számára, időtartamuk a tevékenységek eredményes befejezéséig terjed)
- kötött tevékenység (köszöntő kör, testnevelés minden korosztályban és a nagyoknak az iskolaelőkészítő csoportos foglalkozás)

A választható tevékenységek

- A tevékenységek időtartamát nem lehet meghatározni, mert a gyermekek érdeklődésüknek megfelelően választanak maguknak, ezeket váltják, vagy alakítják egyéni sajátosságaiknak megfelelően. A tevékenységeket játékként élik meg.

A kötelezően választható tevékenységek

- A középsős gyerekek egyéni fejlettségük szerint vesznek részt játékos képességfejlesztő tevékenységeken.
- Az iskolára felkészítő tevékenységeket a nagy csoportos gyermekek az óvodapedagógus átgondolt felajánlásai alapján saját döntésüknek megfelelően egyénileg páros, vagy mikrocsoportban játékként végzik.

Kötött tevékenységek

- A tevékenység jellegéből adódóan minden gyermek részt vesz rajta (köszöntő kör).
- Egyszerre a csoport egy adott korú vagy fejlettségű gyermekei számára szerveződik (mindennapos torna).
- A tevékenység a gyermekek fejlesztésének aktuális feladataihoz kapcsolódik (iskolaelőkészítő tevékenységek 45 perc).

5.3 a./ A napirend

Az időkeretek az életkortól és egyéb tényezőtől függően rugalmasan változnak.

Időkeret:

6.30 - 9.00

Tevékenységek:

Szabad játék.

Egyéni fejlesztések.

Folyamatos tízóraiás.

Gondozási feladatok ellátása.

Az éves terv aktuális időszakához kapcsolódó napi választható tevékenységek.

9.00 - 10.00	Köszöntő kör Tervezett tevékenységek a különböző műveltségterületek szerint, iskolaelőkészítő foglalkozás. Párhuzamos tevékenység: szabad játék. Rendrakás, folyamatos öltözködés.
10.00 - 12.00	Játék a szabadban. Megfigyelések, gyűjtőmunka, alkalmanként kerti munka. Élményszerzés, séták, kirándulások.
12.00 - 13.00	Mosdás, terítés, ebéd. Fogmosás, átöltözés folyamatosan.
13.00 - 15.00	Csoportos mesehallgatás. Csendes pihenő.
15.00 - 15.30	Folyamatos ébredés, rendrakás, folyamatos uzsonna.
15.30 - 17.00	Délutáni szabadjáték. Egyéni fejlesztés. Folyamatos hazamenetel.

5.3 b./ A hetirend

A hetirendben a napirendhez hasonlóan vannak visszatérő stabil, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, és ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógus döntése alapján rugalmasságra. A gyermekek életkorától, az évszak, az időjárás függvényében, a gyermekek fejlődési ütemétől függően a heti rendben a szabad játék mellett a tevékenységek sokszínű, sokféle variációja valósul meg. A hetirend összeállításánál figyelünk arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására, közös megvitatására.

Felajánlott, választható műveltségtartalmat integráló tevékenységek feltételeit minden nap biztosítjuk a szabad játék idején belül. A vegyes összetételű csoportban a nagyok számára naponta kötelezően választható tevékenységeket biztosítunk. A választható és/vagy kötelezően választható tevékenységek keretében egy-egy napon - a személyi feltételektől függően - két-háromféle tevékenység is (integrált feldolgozással) kezdeményezhető. A tevékenységek

közül az óvodapedagógus a gyermekek választásai és a résztvevők fejlettsége alapján, valamint a tevékenység jellegétől függően dönti el, hol van a közvetlen részvételére, mintájára és segítő közreműködésére szükség. A gyermekek a kezdeményezett helyzeteket szabadon továbbfejleszthetik.

A nagycsoportosok naponta vesznek részt iskolaelőkészítő foglalkozáson. Heti egyszer van csoportos mozgásfejlesztésen életkoronként. Más napokon népi játékkal, néptáncsal biztosítjuk a gyermekek mozgásfejlesztését.

4.4 Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi nevelést kiegészítve biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés és jó kapcsolat. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, egyéb szociális intézmények, védőnői szolgálat, baba-mama klub), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. Óvodánk szakmai kapcsolatot tart fenn a térség óvodáival.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

5. Az óvodai élet tevékenységi formái, az óvodapedagógus feladatai és a fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

5.1 Játék

*„ Csináljon bármit,
Ami nyitogatja szemét és eszét,
Szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi csak játszik.
De mi tudjuk mire megy a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
Eleven eszű, tevékeny ember váljék belőle!”
(Varga Domonkos)*

Az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége a játék. A gyermek játékában él, fejlődik. A játékban alakul a megfigyelőképesség alkalmazkodóképesség, az önállóság, gondolkodás, tolerancia, empátiakészség is. A gyermek játéka közben ismerkedik a világgal, számtalan tapasztalattal gazdagodik, amely kognitív képességeit is fejleszti. A játékon keresztül tudjuk tehát a legtöbb ismeretanyagot eljuttatni a gyermek felé, és a játék során kapjuk a legtöbb információt a gyermek érzelmi életéről, értelmi képességeiről. A játékot, ezt a komplex tevékenységi formát az óvodapedagógus tudatosan fel is használja a gyermek egyéni képességeinek megfelelő differenciált fejlesztésben.

Feladataink:

- nyugodt, derűs légkör megteremtése,
- érthető, kifejező beszéd,
- közvetlen, szeretetre épülő, elfogadó, megértő, személyes, bizalomra épülő, empátikus kapcsolat a gyermekekkel,
- jó figyelemmegosztás,
- nyugodt, vidám, kiegyensúlyozott, ösztönző, partneri magatartás,
- együttműködő, partneri viszony kialakítása és fenntartása
- a játékban megengedő, a szabályokban következetesen határozott magatartás,
- alkalmazkodó, odafigyelő, türelmes, könnyed, humoros egyéniség, stílus,
- a játék folyamatosságának, gyermeki önállóság, a játék szabadságának biztosítása,
- játék közben megjelenő kulturált magatartási normák érvényesülésének biztosítása, megerősítése.

A játékeszközök kezelése, játszóhely igénybevétele, és a játékba való bekapcsolódás szokás – szabályrendszerének kialakítása, egyéni fejlettséghez igazodó elvárás:

- A játszóhely, a játékeszköz azoké, akik azt először kiválasztották maguknak.
- Játékeszközt lehet egymástól kérni, de tudomásul vesszük, ha csak akkor adják át, amikor már kijátszották magukat vele.
- Játszócsoporthoz, játékba bekapcsolódni az adott csoport egyetértésével lehet, de tudomásul kell venni a kulturált elutasítást is.
- Legyen tapintatos, következetes, bizalmat kifejező, a gyermek megoldási kísérleteit követő, segítő konfliktuskezelés.
- A pedagógus fejlessze ismereteit a játékpedagógia és pszichológia területén.
- Együttműködünk a családokkal, támogatjuk őket pedagógiai tanácsadással a játék területén.
- A nyugodt, elmélyült játékhoz biztosítsunk elég helyet, időt, eszközt a csoportszobában, udvaron, és kirándulások során.
- Biztosítsunk élményeket és tapasztalatokat a gyermekek elmélyült, tartalmas, színes játékához.
- Építsünk a játéktevékenységből adódó nevelési és képességfejlesztési lehetőségekre.

Nevelési rendszerünkben a játék szabad és kezdeményezett formában jelenik meg. Szemléletünk szerint a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenység, melyhez integrálva építettük fel a gyermekek fejlesztésére szánt ismeretanyagot – különös tekintettel a külső világ tevékeny megismerésére – ezzel biztosítva a tanulási folyamat komplexitását.

A csoportszoba berendezésénél törekszünk arra, hogy a játékfajtákhoz igazodóan biztosítsunk állandó helyeket, valamint a gyermekek igényei szerint kisebb terek, kuckók leválaszthatóak legyenek.

A szabadban a gyermekek elemi, ősi szükségleteinek kielégítésére (földdel való játék, homokozás, sarazás, stb.) tágas homokozó áll rendelkezésre.

Játékeszközeink bővítése során fontosnak tartjuk: keltsen örömet, motiváljon cselekvésre, segítse a képességek és az érdeklődés kibontakoztatását, mozgassa meg a gyermek fantáziáját. Tegye érthetőbbé a gyermek számára a világot, önkifejezésre, együttműködésre és másokkal folytatandó kommunikációra

serkentsen, a valóság átalakítására és szimbolikus újrateemtésére készítessen. Magunk is készítünk játékokat a gyermekekkel együtt a természet kincseit felhasználva.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A játék örömforrás a gyermekek számára, minden tevékenységüket áthatja.
- Kéz ügyességük, mozgásfejlettségük határait ismerik, a veszélyhelyzeteket felismerik, azokkal megbirkóznak.
- Játék közben sokféle tapasztalatot szereznek a világról, felfedezik a hasonlóságokat, különbözőségeket, az egymásutániségot, összefüggéseket.
- Mérlegelik a lehetőségeket, akadályokat küzdenek le.
- Nyitottak a társak nézőpontjai iránt, szociálisan kreatívan együttműködőek.
- Játékukat pozitív érzelmek kísérik, fokozódik beszédkedvük, kommunikációs készségük fejlődik.
- Megértik a viselkedési szabályokat, gyakorolják a helyes magatartást.
- Alakul ízlésük.
- Megnyilvánulnak és alakulnak társas kapcsolataik, viszonylag tartós együttműködés során empátikusak, együtt érzőek, együttműködőek. Egyéni kívánságaik teljesítését képesek késleltetni, alárendelni a másikénak a helyzetnek megfelelően.
- Pozitív és negatív élményeiket, szorongásaikat kijátsszák, tapasztalataikat érzelmileg feldolgozzák.

5.2 Külső világ tevékeny megismerése

Intézményünk természeti környezete nagy hatással van mindennapi életünkre, óvodai nevelőmunkánkban építünk e kedvező helyzetünkre. A gyermekek a sok szabadban eltöltött idő alkalmával tapasztalatokat szereznek szűkebb és tágabb környezetükről, az ott élő növényekről, állatokról, emberekről, természeti jelenségekről. Az élmények révén erős érzelmi kötelék alakul ki bennük környezetük, a falu és a szülőföld iránt.

A természet szeretetére, megóvására neveljük a gyermekeket, ez megalapozza a fenntartható környezethez való felelős magatartás kialakulását.

Feladataink:

- Elsődleges feladtunk, hogy a gyermekek szeressen óvodába járni, elfogadják társaikat, a velük foglalkozó felnőtteket.
- A feltételek megteremtése (hely, idő, eszköz) a szervezett és spontán tapasztalatok és ismeretek megszerzésére.
- Lehetőség biztosítása a környezet tevékeny felfedezésére, megismerésére. A szűkebb és tágabb környezet megismerése során alakul a gyermekek szülőföldjük, nemzeti kultúrájuk iránti kapcsolata is.
- A környezeti kultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- Az élő tiszteletére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- Önmagunk, gyermekeink és a szülők környezet – és természetkímélő szemléletének szükség szerinti alakítása.
- Megfigyelések, gyűjtőmunka, szervezett és spontán szituációkban szerzett élmények, személyes tapasztalatok közös tevékenységekbe építése, rendszerbe foglalása, alkalmazása.
- Tudatosan szervezett helyzetek és spontán lehetőségek kihasználása matematikai tapasztalatok és ismeretek szerzésére.

A tapasztalatszerzés elsődleges színtere a környezet, amelyben óvodásaink élnek.

Elsődlegesnek tekintjük gyermekeink kimeríthetetlen kíváncsiságának kielégítését, különböző irányokba fordítását a reális, élményszerű tapasztalás biztosításával, melynek színtere a közvetlen és tágabb természeti környezet.

Változatos formában, minél több érzékszerv bekapcsolásával biztosítjuk a felfedező, kutató ismeretszerzést, több szempontú felidézést. Így válik megvalósíthatóvá, hogy gyermekeink pozitív viszonya alakuljon a növényekhez, állatokhoz, a közösséghez és az élettelen környezet alkotó részeihez. Ráéreznek, hogy a természetben minden mindennel összefügg.

Felhívjuk a gyermekek figyelmét a természet – és környezetvédelmi világnapok jelentőségére. (Állatok világnapja: október 04., Víz világnapja: március 22., Föld világnapja: április 22., Madarak és fák napja: május 18., Környezetvédelmi világnap: június 05.)

A téli hónapokban is igyekszünk „természetet” varázsolni a csoportszoba falai közé. Az ember alkotta környezet is színtere a megfigyeléseinknek, aktív tapasztalatszerzéseinknek. A környezet tevékeny megismerése nem

korlátozódik a foglalkozásokra, a mindennapokat átható élethelyzetek rendezik maguk köré a tennivalókat.

Projekt módszerre épülő nevelési rendszerünkben nem ragadható ki a matematikai nevelés a nevelési területek összességéből. Közvetlen matematikai tapasztalatokhoz, élményekhez jutnak a gyermekek a vizsgálódások, kötetlen szemlélődések, kötött szempontú megfigyelések alkalmával is. A gyermekek valóságos élményeiből származtatjuk a matematikai fogalmakat, lehetővé tesszük, hogy óvodásaink a világ matematikáján nőjenek fel.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- A gyerekek elemi ismeretekkel rendelkeznek magukról, családjukról, környezetükről, állatokról, növényekről, a természet jelenségeiről.
- Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását és óvodájuk nevét.
- Ismerik az évszakok jellegzetességeit, különbséget tudnak tenni azok között.
- Felismerik és megnevezik a napszakokat.
- A gyermekek ismerik, tisztelik és szeretik közvetlen környezetüket, tájékozódni képesek abban.
- Ismerik, gondoskodnak és védik a környezetükben élő növényeket és állatokat (ház körül élő, vadon élő, madarak, bogarak).
- Alkalmazzák az elemi közlekedési szabályokat, ismerik a közlekedési eszközöket.
- Felfedezik környezetükben a matematikai vonatkozású ismeretszerzési lehetőségeket.
- Tudnak számlálni, mennyiségi, formai, nagyságbeli viszonyokat képesek megkülönböztetni.
- Ismerik és alkalmazzák a névutókat.
- Felismernek, értelmeznek és kutatnak ok – okozati összefüggéseket.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakultak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

5.3 Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Megteremti a legoptimálisabb lehetőséget az óvodás korosztály tanulási képességeinek, kompetenciájának kialakulásához, fejlődéséhez.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert. A rendszeres testmozgás az óvodai nevelés komplex folyamatában, a gyermek egészséges testi-, mozgás-, és személyiségfejlesztését szolgálja. A mozgás fejlődése kihat a tanuláshoz szükséges pszichikus fejlettségi szint alakulására, a gazdag motoros funkciók és képességek fejlődésére. A mozgás során fejlődik a gyerekek pozitív énképe, önkontrollja, érzelemszabályozása, szabálykövető társas viselkedése, együttműködése, kommunikációja, problémamegoldó gondolkodása is.

Feladataink

- napi szinten biztosítunk mozgást a szabad levegőn
- változatos helyszíneken, különböző terepviszonyok mellett adunk lehetőséget a különböző mozgásformák kipróbálására és gyakorlására
- naponta játszunk különféle mozgásos szabály- és népi játékokat
- alkalmazzuk a kooperatív mozgásos játékokat
- a komplex testmozgásokat beépítjük az egyéb óvodai tevékenységekbe
- az óvodapedagógus által tervszerűen felépített, irányított, játékos mozgásfejlesztést korcsoportos bontásban hetente egyszer tartunk
- a tornaszobát, annak mozgásfejlesztő eszközeit a kialakított rend szerint használjuk

- elvárjuk, hogy a csoportszobai és udvari mozgás során egymást megóvva, a kisebbeket tanítva, a biztonsági szabályokat betartva, betartatva játszanak
- az empátiás készséget példamutatással alakítjuk, másolják a felnőtt segítő gesztusait, utánozzák szavait, biztatják társaikat
- előzékenységre neveljük a fiúkat
- a tornaszoba adottságai miatt a kisebbeket és a nagyobbakat külön vesszük a foglalkozásra
- a kisebbeket hagyjuk, hogy önmaguktól kapcsolódjanak be a játékos tevékenységbe
- időt biztosítunk az érésre, gyakorlásra, egyéni variációk kivitelezésére
- nem várakoztatunk feleslegesen
- lehetővé tesszük, hogy az adott feladatot ki-ki a maga szintjén hajtsa végre
- a gyermekeket életkoruknak és egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően terheljük
- figyelembe vesszük a gyermek hangulatát, képességeit, érdeklődését, mozgását
- megfelelő feladatokkal segítjük a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulását
- kihasználjuk a változatos eszközök adta lehetőségeket, egymástól, szakirodalomból is gyűjtünk új ötleteket
- lábtornával erősítjük a lábboltozat kialakításában és megtartásában résztvevő izmokat
- a hanyagtartás megelőzésére hátizom erősítő gyakorlatokat végzünk
- a finommotoros mozgást fejlődését a különféle manipulatív mozgásfejlesztő eszközök (nagymozgásos játékeszközök, kézi szerek) és a mindennapi tárgyaink használatának biztosításával segítjük
- téri tájékozódási, mozgásérzékelési játékokat szervezünk
- a nagymozgások fejlesztésénél a mozgás feletti kontrollt erősítjük a mozgás tudatos irányítását elősegítő gyakorlatokkal
- a játék és a mozgás öröme áll a középpontban, nem a teljesítmény és az eredmény
- módszertani ismereteinket önképzéssel, továbbképzésekkel kiegészítjük

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- szereti és igényli a mindennapos mozgást
- mozgása harmonikus, összerendezett

- kialakult kompetencia („meg tudom oldani”) élménye
- széles mozgásrepertoárral rendelkezik
- téri tájékozódása, lateralitása kialakult, az irányokat meg tudja különböztetni
- jó állóképességgel, gyorsasággal, hajlékonysággal, fizikai teherbírással rendelkezik
- fejlődött az egyensúlyérzéke, ritmusérzéke, utánozó képessége
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja, javult általános mozgáskultúrája
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelő az önuralma, együttműködő
- kialakult norma- és feladattudata
- megismerte a szabályok szerepét és betartásuk fontosságát
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni, megbocsát
- kialakult egy mozgással kapcsolatos szókinccse, követni tudja az utasításokat
- testtartása javult, izomzata, csontozata erősödött
- folyamatosan javul a tartós figyelem

5.4 Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai életünkben fontos szerepet tölt be az ének, zene, népi játék is. Óvodánkban a zenei nevelés az óvodai élet egészét átszövi, hiszen a zene az érzelmeken kívül az értelmi nevelésre is hat. Az ének, zene tevékenység nem elszigetelt, hanem komplex tevékenység, amely kapcsolódik a természeti és társadalmi környezethez, irodalomhoz, matematikához, mozgáshoz és a vizuális tevékenységekhez is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az ének, zene, népi játékok, tánc célja a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása. A ritmusérzék, hallás, harmonikus mozgásfejlődés elősegítése. A közös éneklés, táncolás, játék örömeinek megtapasztalása segíti a közösségépítést.

Feladataink:

- az ének, zene, népi játékok és a tánc alapvető feltételeinek a megteremtése
- a környezet hangjainak felfedezése, megfigyeltetése
- változatos eszközökkel és módszerekkel a gyermekek zenei érdeklődésének a felkeltése
- zenei ízlés, esztétikai fogékonyság formálása
- élménynyújtás az ének, zene tevékenységek során (óvónői ének, zenehallgatás, tánc, népi játékok, közös éneklés)
- képességfejlesztés, népi játékok, dalok, mondókák igényesen kiválasztott anyagából (hallás és ritmusfejlesztés)
- a gyermekek érzelmein keresztül a dallam, a ritmus, a mozgás, a közös éneklés szépségének, örömeinek felfedeztetése
- „tisztá forrásból” (Kodály Zoltán) merített anyaggal a népdal, néptánc, népi játékok továbbélésének elősegítése
- zenei alkotókedvük fokozása
- ismerkedés a hangszerekkel

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek tisztán és örömmel adnak elő dalokat, mondókákat, játszanak népi játékokat.
- Gátlások nélkül képesek egyedül és közösen énekelni.
- Élvezettel hallgatnak a zenét.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- Kitalálnak szöveget, ritmust, mozgást, dallamot.
- Ritmushangszereket használnak, érzik a tempót, ütemet.
- Felismerik és megkülönböztetik környezetük hangjait.
- Megformálnak egyszerű táncmozdulatokat, önállóan képesek térformákat alakítani, kör, csigavonal, hullámvonal.
- Felismerik a dallamokat, ritmusokat, képesek egyszerű ritmusképek visszatapsolására és egyszerű dallamrészletek visszaéneklésére.

5.5 Verselés, mesélés

Nagyon fontos az anyanyelv ápolása és fejlesztése az óvodáskorban. A gyermek környezettel való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának a legfőbb

eszköze a beszéd. Ebben is meghatározó az otthoni környezet, ezért nagyon lényeges, hogy a családdal együtt adjuk a megfelelő példát a gyermekek számára. Óvodánk kiemelten kezeli a gyermekek kommunikációjának, beszédkulturájának fejlesztését. A biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkörben a gyermekek megnyílnak és beszélni kezdenek, fokozódik a beszéd aktivitásuk, beszédkésztségük és fejlődik szókincsük. A gyermekek beszédkedvének, motivációjának fenntartása nagyon fontos a fejlesztés szempontjából. A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük. Az irodalmi alkotásokat elsősorban a magyar néphagyományból és szépirodalmi alkotások közül válogatunk. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A vers, mese célja élőbeszédben megjelenített, érzelmi – értelmi élmények során a gyermekek értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása. A produktív és reprodukív fantázia kialakulása. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

Feladataink:

- a vers, mese hallgatásához megfelelő légkör és feltételek megteremtése.(hely, idő, eszköz)
- a magyar és világirodalomból igényes anyag összeállítása az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- az óvodában kedvelt, hagyományos formák feltételeinek biztosítása (duruzsolók, mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok).
- a külvilágról szerzett élmények és a belső érzelmi világ viszonylatainak, valamint a megfelelő viselkedésformáknak a megjelenítése.
- a könyvek folyamatos nézegetésével lehetőség biztosítása a kapcsolatteremtésre, az olvasóvá nevelés megalapozása.
- a meghallgatásra szánt művek élményszerű előadása.

Mindennapi meséléseinket a csoportokra jellemző „szertartások” előzik meg. Erre akkor kerül sor, amikor a gyermekek már kijátszották magukat. A napirendben állandó helye van. A nap lényeges eseménye. Valódi együttlét a mese álmvilágában. Gyermekeink várják a mesemondást, gyakran igénylik a nap folyamán, bármikor, többször is. Maguk is improvizálhatnak. Tiszteletben tartjuk, teret engedünk egyéni megnyilatkozásaiknak.

Álomba ringató mesékkal, dúdolókkal teremtjük meg a nyugodt pihenés hangulati feltételeit. A spontán játék ritmusára felidéződik a mondóka, vers ritmusa. Szavaiban kedves játékszerrel, a halandzsázás, rímeltetés, ritmizálás jó játék.

Az irodalmi nevelés anyagai szorosan kapcsolódnak a természet változásaihoz, az évszakok körforgásához, az aktualitásokhoz, projekthez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek érdeklődéssel hallgatnak verset, mesét.
- Szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Örömmel mesélnek, báboznak, dramatizálnak a mások és maguk szórakoztatására.
- Játékaik során használják a mesebeli kifejezéseket.
- Képesek meséket, történeteket kitalálni, és azt szóban, mozgásban megjeleníteni.
- Szeretik és megbecsülik a könyveket.
- Képesek felidézni környezetükkel kapcsolatos irodalmi alkotásokat.
- Tudnak önállóan verset, mesét mondani.

5.6 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázolási tevékenység sokszínű óvodai tevékenység, amelyre az egész nap folyamán teret és lehetőséget kell biztosítani. Maga a tevékenység, és ennek öröme a lényeges a gyermek számára, nem pedig a mű, nem az eredmény. A rajz az önkifejezésen kívül segíti a finommotoros koordinációt, fejleszti az új izmait, valamint az írás előkészítésére is szolgál. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra,

fenntarthatóságra való nevelés. A változatos technikák felkínálásával (szövés, fonás, nyírás, batikolás) az egész gyermeki személyiség fejlődik.

A rajzolás, mintázás, kézimunka célja a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi – plasztika szabad önkifejezésének fejlesztése. A tér, forma, színképzetének gazdagítása. Esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük kialakítása.

Feladataink:

- a gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- mindig hozzáférhető eszközök biztosítása.
- sokféle, változatos anyag és eszköz beszerzése, melyek kreatív alkotásra ösztönöznek és a különböző korú és fejlettségű gyermekek igényeit kielégítik.
- a vizuális anyagokkal való megismertetés és változatos technikák alkalmazásának megtanítása.
- az anyagok, eszközök rendeltetésszerű használatának megismertetése, gyakoroltatása.
- az alkotás örömeinek felfedeztetése és ébren tartása, rácsodálkoztatás a szépre.
- egymás munkájának megbecsülésére nevelés.
- a gyermekek által elkészített alkotások felhasználása tevékenységeik során.
- a természet által felkínált anyagok felhasználása az alkotó munka során.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek a természetben és szűkebb – tágabb környezetükben felfedezik a szépet, és egyéni képességeiknek megfelelően megjelenítik „művészi” alkotásaikban azt.
- Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióknak.
- Értékítéletüket törekszenek megfogalmazni, az alkotásokról beszélgetni tudnak.
- Készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket, önállóan és csoportosan.
- Téralakításban és építésben szívesen vesznek részt.
- Egyéni fejlettségük szintjén képesek megjeleníteni érzelmeiket, vágyaikat a természet kincseivel, és az ábrázolás eszközeivel.

- Az eszközöket készségszinten használják.
- Megjelenik náluk a részletes emberábrázolás.

5.7 Munka jellegű tevékenységek

A munka az óvodáskorban játékos jellegű marad. A gyermekek a munkát – éppúgy, mint a játékot – örömmel és önként végzik. Fontos, hogy az egyes munkafajtákat fokozatosan kell bevezetni, a munkafogásokat egyenként be kell mutatni, gyakoroltatni, mennyiségét fokozatosan növelni. Alapvető, hogy a munka rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, és ez beépüljön a gyermekek mindennapjaiba.

A munka jellegű tevékenységek célja olyan készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása, (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek személyiségfejlesztésének elősegítését, közösségi kapcsolatát, kötelelességteljesítését.

Feladataink:

- olyan körülmények megteremtése, melyekben megízlelhetik az önként vállalt munka, az alkotás örömét.
- a munkafajták bevezetésénél is a fokozatosság és a rendszeresség elvének érvényre juttatása.
- a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével differenciált segítségnyújtás.
- a napi élethelyzetekben való közös együttműködés során a felnőtt modell értékének érvényesülése, a közösségi érzés erősödése.
- a munka játékos jellegének biztosítása az óvodáskor végéig.
- a munkavégzéshez szükséges elegendő idő és türelem biztosítása a felnőttek részéről.

Óvodánkban a legjellemzőbb munkafajta az önkiszolgálás, amely az egész óvodáskort végigkíséri. Igen korán elkezdjük a gyermekek önállóságra nevelését, saját szükségleteik saját maguk által történő kielégítését. (Testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása). A naposság már a közösségért végzett munka, amely a gyermek részéről feladat tudatot feltételez és a figyelem összpontosítását is igényli.

Az alkalmoszerű munkák (pl. segítség az óvodapedagógusnak vagy egymásnak és a kisebbeknek) önként vállalt munkák, időről időre ismételhető, tehát tervezhető cselekvések.

Feladatunk továbbá, hogy az egyes megbízásokba a passzívabb gyermekeket is bevonjuk, hogy az eredményes munka sikeréhez juttassuk őket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Az óvodapedagógus megteremti a lehetőséget, hogy kellemes légkörben, önállóan tevékenykedhessenek a gyermekek, de bármikor segítséget tudjanak kérni egymástól vagy a felnőttől.
- Kialakult a munka iránti érdeklődés, tisztelet, a munka megbecsülése.
- Megfelelő szinten van az önbizalmuk, együttműködő képességük.
- Örömmel tölti el őket a kötelességteljesítés, a munkavégzés.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások teljesítésére.
- Az elkezdett munkát képesek befejezni.
- Aktívak a növények és állatok gondozásában.

5.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás az óvodai tanulás játékba ágyazottan történik, bár a tanulás folyamatát tágabban értelmezzük annál, hogy csupán a játékkal való összefüggéseink keresztül vizsgáljuk. A tanulás részben utánczásos spontán tevékenység, mely nemcsak az ismeretszerzésre szűkül le, hanem az óvodai életben a nap folyamán természetes és szimulált környezetben, vagy ismeretszerző sétákon, vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon valósul meg. A nevelési folyamat fenti pillanatainak alkalmasak arra, hogy a gyermek tanuljon, ismereteket szerezzen. Nagyon lényeges, hogy kialakuljon a gyermek érdeklődése, tudásvágya.

A tanulás célja a gyermeki személyiség kibontakoztatása, az egyéni fejlődési ütemhez igazított, differenciált képességfejlesztés megvalósítása folyamatosan, természetes és szimulált környezetben.

Feladataink:

- a tanuláshoz szükséges feltételek megteremtése, cselekvési helyzetek, tevékenykedési lehetőségek, eszközök biztosításával.

- lehetőség biztosítása a tévedések korrigálása közben létrejövő tapasztalatszerzésre.
- feladatadás közben az egyéni fejlettségi szint figyelembe vétele, differenciált segítségnyújtás.
- az óvodai élet során adódó helyzetek felhasználása az utánzásos, spontán és szervezett tanulási folyamat megvalósítására.
- a gyermekek cselekvő aktivitására építve a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének a biztosítása.

Többnyire kötetlen szervezeti formában tudjuk megvalósítani a tanulási tevékenységet. A felnőtt nem mindig az egész csoporttal, hanem csak néhány gyermekkel tevékenykedik egy időben. A tömeges tanulás száműzésével jut időnk az egyénnel való személyes kapcsolattartásra, törődésre, az egyéni képességeknek megfelelő differenciált feladatok végzésére. Gyermekeink értelmi képességei, viselkedése szinte észrevétlenül alakul, fejlődik, és alkalmassá válnak az óvodáskor végére az iskolai tanulmányaik megkezdésére.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Gyermekeink nyitottak, érdeklődőek.
- Új problémák felfedezésére, megoldására serkenti őket a megismerés, tudás vágya.
- Egyre eredményesebben képesek az önálló feladat megoldására.
- Képesek újszerű helyzetekből fakadó feladatok megoldására, a megszokottól eltérő megoldási módok alkalmazására.
- Feladattudatuk kialakult.
- Adott időn belül feladatokat meg tudnak oldani.
- Képesek következtetéseket levonni, és egyszerű ítéletek alkotni.
- Gondolataikat érthetően fejezik ki, választ tudnak adni nyitott és zárt kérdésekre.

6. Nevelőmunkánk tervezése, dokumentumai

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok adják.

Programunkhoz saját magunk által készített csoportnaplót vezetünk.

A heti tervben egy témát 1-3 hétre (szükség szerint akár többre is) projekt rendszerben, komplex feldolgozásban differenciáltan, minden műveltségterületre kiterjedően dolgozunk fel. A gyermeki tevékenységek mellett tartalmazza a nevelés feladatait. Témafeldolgozásunk alapját képezik a gyermekek ötletei, érdeklődésük, az aktualitások. Minden gyermekek fejlődésének és fejlesztésének nyomon követése, regisztrálása a személyi anyagba, a fejlődési naplóban történik.

Féléves-, éves értékelésben rögzítjük a csoport tevékenységeit, eredményeit, nevelőmunkánk hatékonyságát. A féléves értékelés ideje: január 31, éves értékelés ideje: június 30.

Minden évben október végére áttekintjük a nagycsoportos gyerekek fejlődésének szintjét. Amennyiben nem látjuk biztosítottnak, hogy a következő nevelési év kezdetére a gyermek eléri a tankötelezettség sikeres teljesítését biztosító szintet, a szülőnek javasoljuk, hogy gyermekével jelentkezzen a szaktanácsadó iskolaérettségi vizsgálatára.

A felvételi és mulasztási napló tartalmazza a gyermekek személyes adatait, nyomon követi óvodai jelenlétüket és hiányzásukat.

7. Mérés, értékelés, nyomon követés

A gyermek fejlődésének nyomon követésénél az önmagához mért fejlődése áll a középpontban, de ezt természetesen összevetjük a korcsoportos átlagokkal. Egy-egy gyermek globális megismerése apró részletekben, elsősorban természetes környezetben történik. Jellemzői a folyamatos nyomon követés, a tapasztalatok rögzítése. Ez által információt szerzünk a gyermek egyéni képességeiről, beazonosítjuk fejlettségi szintjét, ha szükséges fejlesztési tervet készítünk. Az értékelés során a fejlődési ütem megállapítása, a konkrét fejlettségi szint meghatározása, a következő fejlesztési szint, terület meghatározása történik.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése megfigyelések, mérések és vizsgálatok alapján az egyéni fejlődési naplóban történik, melyet a csoportban dolgozó pedagógusok vezetnek. Az óvodába érkezéskor bemeneti szűrést végzünk, az iskolába menet előtt készítjük el a kimeneti mérést, a köztes időszakban évente kétszer, SNI-s, BTMN-es gyermekeknél háromszor történik a megfigyelések. A mérések, vizsgálatok rögzítése a jogszabályi előírásnak megfelelően az OviKRÉTÁban történik, s ezt követően a szülőket elektronikusan szintén az OviKRÉTA rendszeren keresztül egyénileg tájékoztatjuk.

Feladataink:

- A gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése, ennek dokumentálása az OviKRÉTA felületen a fejlődési naplóban.
- A mérés, értékelés feladata, hogy rögzítse az elért eredményeket, feltárja a hiányosságokat, fejlesztendő területeket, ezzel segítve a gyermek fejlesztését, fejlődésének kiteljesítését.
- Az SNI-s, BTMN-es gyermekek fejlesztését a gyógypedagógus a szakértői vizsgálatok eredménye alapján összeállított egyéni fejlesztési terv szerint végzi.
- Az óvodába járás megkezdését követően egy hónappal bemeneti mérést végzünk az OviKRÉTA felületén. Óvodáskor végén az iskolaérettség felméréséhez, az elért fejlettségi szint dokumentálásához az OviKRÉTA mérés, értékelési rendszerén kívül Differ mérést használunk.
- A gyermekek mérés, értékelésének számszerű adatai csoport szinten összehasonlításra kerülnek, s a csoport hiányosságait feltárva önértékelési programunkba beépítve ezeket feladatunk fokozottan a napi fejlesztések anyagába beépíteni.

Legitimációs záradék

A CSESZTVEI SZENTJÁNOSBOGÁR ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT

- Készítette: a nevelőtestület bevonásával Vass Zsófia igazgató
- Véleményezte, egyetértését kinyilvánította a szülői szervezet nevében: Hidvéginé Vizi Hajnalka szülő.
- Elfogadta: az óvoda a nevelőtestülete 2./27./2025 iktatószámú határozatával.
- Jóváhagyta: Csesztve Község Önkormányzata _____ számú határozatával.

A PP területi hatálya kiterjed az óvoda területére, az óvoda által szervezett, a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó óvodán kívüli programokra.

A PP időbeli hatálya az óvoda igazgatójának jóváhagyásával a kihirdetés napján lép életbe és határozatlan időre szól.

Felülvizsgálata: évenként, illetve jogszabályváltozásnak megfelelően.

Módosítása: az igazgató hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület.

A pedagógiai program nyilvánossága:

A Csesztvei Szentjánosbogár Óvoda Pedagógiai Programja feltöltésre kerül az Oktatási Hivatal oldalára, Csesztve Község honlapjára, ezen kívül az érdeklődők elkérhetik azt az óvoda igazgatójától betekintésre.

Csesztve, 2025. augusztus 25.

Vass Zsófia
Igazgató

A pedagógiai Program nyilvánossága

A Csesztvei Szentjánosbogár Óvoda Pedagógiai Programjának nyilvánossága, az alábbiakban biztosított:

- feltöltésre kerül Csesztve Község honlapján, valamint
- az Oktatási Hivatal KIR felületén a közzétételi listában
- betekintésre elkérhető az intézmény igazgatójától